

NORSK FILMINSTITUTT

BARN OG UNGE**FILMSTUDIEARK****RASMUS PÅ LOFFEN****Handlingen**

Rasmus, en foreldreløs 9 åring, vokser opp på barnehjem. Slik var det i "gamle dager" for barn som ikke hadde nære slektninger. Rasmus trivdes ikke på barnehjemmet. Hans høyeste ønske er å få et riktig hjem med mor og far som helst også er rike. Men når barnløse ektepar kommer for å velge seg et barn, er det bare jenter med lyse krøller de vil ha. Rasmus rømmer ut i verden for selv å finne seg en mor og far og treffer snart landstrykeren Oscar, en omreisende musikant med et hjerte av gull. Sammen opplever de spennende dager. Til slutt finner Rasmus noen som vil bli foreldrene hans, og han må gjøre et vanskelig valg.

Filmens budskap

Filmen handler om lengsel etter noen å være glad i og høre til, om hjelpsomhet, lojalitet og vennskap - verdier som ikke kan kjøpes for penger.

Arbeid før filmen

På forhånd må læreren ta opp med klassen hvordan forskjellen mellom rike og fattige var i bygd og by for ca 100 år siden. Særlig viktig er den delen av sosialhistorien som omhandler barnehjemsinstitusjonen, utnytting av vergeløse fosterbarn og bondesamfunnets håndtering av svake grupper som fattige gamle (fattighuset) og sosiale drop-outs eller arbeidsløse. Filmen er også kort inne på løsningen for mange, nemlig flukten til Amerika.

Fra bok til film

Fortellingen om "Rasmus på loffen" kom først som bok og finnes trolig i de fleste skolebibliotek. Kanskje kjenner mange av barna boka fra før. Filmen kan derfor være velegnet til å synliggjøre at fortellermåtene i bok og på film ofte må være ulike. Viktig er det imidlertid å understreke at boken må leses først, fordi de indre bildene av personer og miljø som blir skapt under lesningen gjerne må ha tid til å utvikles, mens man i film helt fra starten blir opptatt av de ferdige bildene og av handlingen og dialog. Men for ikke å ødelegge helhetsopplevelsen for elevene, bør man vise filmen i sammenheng før sammenlikningen begynner.

Litt filmkunnskap

Sammenlikner man anslaget i filmen og de tre første kapitlene i boken, merker man forskjellen. I filmsjangeren må interessen vekkes fra første bilde, og i de første minuttene i "Rasmus på loffen" får vi, gjennom få og velvalgte scener, presentert tidsepoken, miljøet rundt barnehjemmet samt hovedpersonen med noen av hans egenskaper. Likeledes får vi her vite om Rasmus' viktigste prosjekt: å finne et hjem og noen å være glad i. I boken blir man kjent med Rasmus gjennom tankene hans, noe som vanskelig lar seg filme.

En mulig tilnærming til feltet drama kontra episk diktning kan være å lese boken høyt fram til kapittel 4, så å se filmen, og deretter sammenlikne boken med de 6 første minuttene i filmen. Stikkord i gjennomgangen kan være aspekter som: barnehjemsbarna i lek og arbeid, frk. Høegs person, de besøkendes valg av barn som utløsende

Filmatisering av Astrid Lindgrens bok, om gutten Rasmus som rømmer fra et barnehjem og treffer lofferen Oscar. De opplever mange merkelige ting sammen.

Tittel: Rasmus på Loffen
Regi: Olle Hellbom
Produsent: Olle Hellbom
Manus: Astrid Lindgren
Foto: Rune Erickson
Musikk: Gøsta Linderholm, Allan Edwall
Produksjonsland: Sverige
Produksjonsår: 1981
Distribusjon film: SF
Distribusjon video: NFI
Kinoutleie: Ja
Spilletid: 106 minutter
Sensur: Tillatt for alle
Hovedroller:
 Rasmus: Erik Lindgren
 Lofferen: Allan Edwall
 Frøken: Emy Storm
 Gunnar: Pål Steen
 Kjøpmannen: Lars Amble
 Kjøpmannens kone: Lena Nyman
 Lif: Jarl Kulle
 Liander: Håkan Serner
 Lensmannen: Olof Bergstrøm

Omtale av Kari Palmstrøm

Klassetrinn

1-4 klasse
 Barnehage

Relevante fag

Norsk
 Samfunnsfag

Emneord

Barndom
 Familieforhold
 Oppvekst
 Vennskap

Siste 10 filmer

- [Fra ni til tretten](#)
- [Katteprinsen](#)
- [Der Untergang](#)
- [Nå skal du høre](#)
- [Alt for Norge](#)
- [100 % menneske](#)
- [En folkefiende](#)
- [Allah og Buddha i Peer Gynts rike](#)
- [Ungdommens råskap](#)
- [Luther](#)

[Til søkesiden](#)

faktor for Rasmus` rømming. Hva er det ved bokens innledning som gjør at den ikke kan brukes i filmen?

Komposisjon, miljø og personschildring

Fortellingen er enkelt bygget opp. Tidslinjen er kronologisk. Fremdriften er tredelt: Presentasjonen av Rasmus og hans prosjekt og møtet med Oscar, forbrytelsen og jakten på de skyldige og til slutt oppklaringen og løsningen på Rasmus`problem. Rammen om denne utviklingen er sommer-Sverige der solen som oftest skinner, og der det muntre og glade foregår ute i naturen i sollyset, mens det skumle skjer i mørket om natten. Lange panoreringer og totalbilder understreker det idylliske og nostalgisk landlige der bilen er et fremmedelement, og der nød og sosiale ulikheter ikke er problematisert. De fleste personene (unntatt skurkene) er snille og velmenende, gavmilde og lovlidige. Lofferlivet er ikke akkurat noen dans på roser, men mangel på penger og sosial status er forholdsvis lett å bære.

SPØRSMÅL TIL FILMEN:

For de minste:

- I begynnelsen av denne filmen ser du hvordan de hadde det, de barna som ikke hadde noen de kunne bo sammen med. I dag bor slike barn på en litt annen måte. Hvordan? Eksisterer det barnehjem ennå?
- Hvordan ser du ganske raskt at Rasmus er hovedpersonen i filmen?
- Hva slags arbeid må barna utføre? Kjenner du noen som gjør slikt arbeid nå?
- Er frk. Høeg like sint i filmen som i boken? Si noe om forskjellen.
- De voksne som arbeider på barnehjemmet og de som skal velge et barn er ganske ulikt kledd. Hvorfor er det slik?
- Før Rasmus rømmer gir han Gunnar det fineste han har? Hva er det, og hvorfor gjør han det?
- Hvorfor vil Rasmus være sammen med Oscar?
- Oscar hjelper Rasmus ganske mye, men Rasmus hjelper Oscar også. Hvordan?
- Legg merke til musikken i filmen. Når er den langsom og trist og når er den munter og lystig?
- Hvorfor tror du Rasmus heller vil være hos Oscar enn hos bonden som vil ha ham?

For større barn

- Alt fra starten av filmen ser vi at dette er en film fra gamle dager. Hvordan ser vi det?
- Også i dag har vi ulike sosiale ordninger for barn som ikke har noen de kan bo sammen med. Kan du nevne noen av dem?
- Når ekteparet som kommer til barnehjemmet og skal velge, ser vi alle barnas ansikter i nærbilde. Hvorfor er det filmet på denne måten?
- Hvordan vet vi hvem som blir valgt før det skjer?
- Hvorfor er denne hendelsen så viktig i filmen?
- Hvorfor får vi inntrykk av at det er morsomt å gå på loffen?
- Hvordan oppfører andre mennesker seg mot Oscar og Rasmus?
- Når begynner det å gå opp for Rasmus at det er Oscar han vil ha som far?
- Hvordan forandrer Rasmus seg gjennom filmen?